

Eldreomsorg engasjerer - også på scenen

NRK. Publisert på nett 28.10.2013 17:04. Profil: Forestillinger, Omsorg.

På et stillas fire meter over bakken sitter publikum og ser ned på et sykehjem. Hjemmet er delt inn i et allrom med stue, oppholdsrom og kjøkken, i tillegg finnes et bad og fire enkeltrom. Veggene er markert med tape på gulvet.

Publikum har det totale overblikk.

Omsorg

Forestillingen handler om nære relasjoner. Her Fred Borg, Andrine Sæther og Nader Khademi.

Foto: Gisle Bjørneby

Nationaltheatrets bakscene er et mulighetenes rom. Denne gangen er det regiduen Goksøy/Martens som har fått bygge sykehjem og stillas. Forestillingen Omsorg handler, som det gjerne gjør hos Goksøy og Martens, om nære relasjoner.

Forrige forestilling de satte opp på Nationaltheatret handlet om å være foreldre.

Denne gangen handler det om det å ha foreldre, se dem bli gamle og avhengige av barnas omsorg.

Fortreffelige eldre

Forestillingen er tredelt. Første del, sykehjemmet, etablerer gjenkjennelse. En formiddag på hjemmet går sin gang fra beboerne vekkes, via frokost og trimøkt til lefsestund med kaffe.

Alle prototypene er der: En bestemor med demens, den depressive, han som vil klare seg selv, men som ofte faller, han i rullestol, hun som er litt for ivrig og gjerne hjelper de ansatte med ting hun absolutt ikke bør gjøre. Fortreffelig spilt av håndplukkede amatørskuespillere.

Publikum dingler med bena

Det høres idyllisk ut - men er det ikke. For allerede fra starten av merkes det at ikke alt er som det bør være - pleierne strekker ikke til, en av dem kommer en time for sent på jobb, de har

The screenshot shows a news article on the NRK website. At the top, there's a navigation bar with 'Kultur og underholdning' and 'NRK Bok'. Below that is a large photo of a stage set designed to look like a nursing home, with beds, tables, and people in white uniforms. The article title is 'Dypdykk i hverdagslivet' and the sub-headline is 'Eldreomsorg engasjerer. Også på teaterscenen.' The main text discusses the play 'Omsorg' by Gisle Bjørneby, which is performed from a high platform (stillas) overlooking a stage set of a nursing home. It mentions the cast: Fred Borg, Andrine Sæther, and Nader Khademi. There are several sub-sections with small images: 'Anmeldelse' (Review), 'Fortreffelige eldre' (Excellent elderly), 'Publikum dingler med bena' (Audience dangles legs), 'Raser mot de ansatte' (Rages against the staff), and 'Omsorg og sorg fra barnets ståsted' (Care and grief from the child's perspective). A sidebar on the right contains 'FAKTA' (Fact) and 'Omsorg' details.

mye å gjøre og får ikke med seg alt som skjer.

Det tegnes et bilde av en omsorg som er god, men på ingen måte optimal. På stillaset sitter publikum og dingler med beina. Ansiktene er intenst interesserte. Det er interessant å oppleve publikum på denne måten, med ansiktene vendt mot hverandre. Latteren sitter løst, ansiktsuttrykkene vitner om engasjement.

Raser mot de ansatte

Seansen på sykehjemmet topper seg når barnebarnet til kvinnen med demens raser mot de ansatte over omsorgen mormoren blir gitt. Den er på alle måter underkjent.

Dette leder igjen til stykkets midtdel, en samtale om hva vi har sett. Publikum geleides ned i sykehjemslokalene. Her går skuespillerne ut av rolle og er med i samtalen, kommer med egne erfaringer, byr på lefse og kaffe og vil vi skal snakke sammen.

Selv om en slik samtale lett blir stykkets svakeste punkt, oppleves det fint at den er med. Den kan være med på å skape et fellesskap og krever samtidig at publikum involverer seg. Eller den kan bli dødtid reddet av lefser og kaffe - i verste fall.

Omsorg og sorg fra barnets ståsted

I siste del blir publikum med en av pleierne på sykehjemmet til et møte med søsknene hennes - de skal dele morens ting etter at hun er gått bort.

Her vises omsorgen - og sorgen - fra en annet ståsted: barnets.

De tre søsknene minnes sin mor, krangler, deler, diskuterer. Situasjonen de er i gjør at grunnleggende minner kommer frem, minner som går på hvordan moren formet dem, på godt og vondt. Stykket får frem mange sider ved hvordan det er å ha en omsorg- og pleietrengende mor. Sterke følelser er i sving. Stykket tematiserer i stor grad hvordan vi takler rollen som omsorgspersoner for våre foreldre.

Fullt av gjenkjennelige øyeblikk

OMSorg er et stykke som gir perspektiver på livet og ulike sider ved det grunnleggende behovet for omsorg og kjærlighet. Det første publikum hører, er skrikene fra en mor som føder et barn, det siste de hører, er Hubert Giraud/Phil Trims Mamy blue, fremført av ensemblet.

OMSorg er et stykke virkelighet fullt av gjenkjennelige øyeblikk. Det er en sår og sterk forestilling som søker å sette i gang prosesser hos publikum ved å invitere dem til å delta.

OMSorg preges av en fin dynamikk mellom de eldre amatørskuespillerne og Nationaltheatrets egne skuespillere. Som alltid etter en Goksøy/Martens-forestilling går man derfra full av tanker.

© NRK

Se webartikkelen på <http://ret.nu/dyDEFOLY>